

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านตาแวนมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) ศึกษาผลการพัฒนาการเรียนรู้ของชุมชน โดยชุมชน

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาในวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาข้อมูลร่วมกับคนในชุมชน ได้แก่ กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้ใหญ่ และกลุ่มผู้สูงอายุ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยกับคนในชุมชนอันจะนำไปสู่การได้มาซึ่งข้อมูลที่สมบูรณ์ และเป็นจริงมากที่สุด ผู้วิจัยได้มีการบันทึกข้อมูลภาคสนาม และจากการปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่างๆ ประกอบกับการศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ทำให้การอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตรวจสอบและนำเสนอโดยการบรรยายเชิงพรรณนา

จากการศึกษาพบว่าชุมชนบ้านตาแวน 147 ครอบครัวเป็นชุมชนอยู่บนพื้นที่ราบสูงมีสภาพปัญหาที่ต้องเผชิญของชุมชน คือปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ เนื่องจากราคาไม่แน่นอนในบางฤดูกาล ผลผลิตที่ออกมามีจำนวนมาก ราคาถูก ชาวบ้านไม่มีวิธีการจัดการตลาดอย่างอื่นรวมถึงผลผลิตที่ไม่ได้ขนาดตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ก็จะได้ราคาหรือไม่มีการซื้อขายเช่นกัน ปัญหาพ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนดราคาผลผลิต ปัญหาหนี้สิน เป็นผลสืบเนื่องมาจากชาวบ้านบางครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การออกไปรับจ้างหารายได้รายวันก็เป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม ประสบภัยแล้ง ไม่มีน้ำใช้ในการเกษตร ปัญหาการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าต้นน้ำ ไม่มีงานทำในฤดูแล้ง โรคในพืชและสัตว์ระบาด ขาดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ ปัญหาที่ทำกินไม่ได้รับเอกสารสิทธิ์ ประชาชนบางส่วนไม่มีที่ดินทำกิน เยาวชนคนรุ่นใหม่เริ่มสนใจและรับค่านิยมแบบบริโภคนิยมเข้ามาในหมู่บ้าน เกิด

การเอาอย่าง ซึ่งเป็นเหตุให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น โดยที่ไม่จำเป็น การเดินทางไปทำงานนอกพื้นที่ มีปัญหาด้านครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า การจะพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชน ควรเป็นกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบดั้งเดิม หรือตามธรรมชาติ โดยเป็นการสืบทอดการดำรงชีวิตตามแนวคิดภูมิปัญญาของคนในชุมชน ให้สอดคล้องกับแนวคิดการดำรงชีวิตตามแนวทางพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนั้น การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนบ้านตาแว่น ในลักษณะของเครือข่ายการเรียนรู้ และการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้จากหน่วยงานองค์กรภายนอกที่เข้ามาสนับสนุน เช่น การอบรม การสาธิต การศึกษาดูงาน การทดลอง ปฏิบัติการ การจัดค่ายสำหรับเยาวชน และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปบทเรียน นอกจากจะให้ผลโดยตรงกับคนในชุมชน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของคนในชุมชน ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกชุมชน

จากการศึกษาผลงานของการพัฒนาการเรียนรู้ของชุมชน โดยชุมชน มีดัชนีชี้วัด 3 ระดับคือ ระดับเยาวชน ระดับผู้ใหญ่ และระดับผู้สูงอายุ ทำให้เกิดการพึ่งพาตนเอง สร้างกลุ่มเครือข่ายสู่ระดับก้าวหน้าของชุมชน โดยใช้เศรษฐกิจพอเพียงอย่างเหมาะสม เพื่อชุมชนเข้มแข็งเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีความสุข โดยการบูรณาการพัฒนาร่วมกัน จากทุกฝ่าย ทำให้เกิดกลุ่มมัคคุเทศก์ กลุ่มอาชีพผลิตเมี่ยงและชา กลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นขึ้น

พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นมากกว่าในอดีต จากค่าเฉลี่ยสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มเยาวชนมีการพัฒนาการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 61 สูงกว่ากลุ่มผู้ใหญ่ ร้อยละ 33 และกลุ่มผู้สูงอายุ ร้อยละ 17 โดยเมื่อทำการเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของร้อยละการเรียนรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมอบรม พบว่ากลุ่มเยาวชนมีการพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้นมากกว่าผู้ใหญ่ ร้อยละ 28 และกลุ่มผู้สูงอายุ ร้อยละ 44 แสดงว่าการพัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชนดีกว่าผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

The purposes of studying Sufficiency Economy based Learning Development of Tawan Community were 1) to study problems and needs of the community 2) to study and develop sufficiency economy based learning process to the community, and 3) to study the result of the development on the community done by community itself.

This study was a descriptive research. The data were collected from people in the community including young people, adults, and the elderly. The researcher participated in several activities so that people and the researcher became acquainted with each other, and this provided complete data from the community. This fieldwork study was combined with the information from related documents, concepts and theories. The data obtained were presented in a descriptive way.

According to the result, it was found that 147 families in Tawan community were on a plateau. They faced the problem of low price production due to price fluctuation. And the production was inconsistent. People did not know how to manage the market price. The production was also under the standard, so it was unable to be sold. Other problems were the intermediate persons who set the prices in the market and they were in debts because of insufficient income. However, daily paid work was a temporary solution. There were also social and environmental problems, drought, illegal deforestation, and unemployment after farming, diseases in plants and animals, lack of seedlings, illegal farming areas and no farming land. The young ones were affected by materialism and peer pressure. As a result they had to spend more money. They also work in remote areas because of problems in their families.

The study also found that learning development in the community should be in a traditional or natural way, following the local wisdom, and coping with the sufficiency economy theory. In addition, the community should provide learning development through activities from other organizations such as, training courses, demonstrations, exhibitions, implementation, camping for young people and exchanging ideas in the community. To develop social learning process involved by applying sufficiency economy concepts in the community appropriately, it depended on internal and external factors in the community.

The findings were as the following. There were 3 levels of indexes which included the index for young people, adults and the elderly, respectively. Sufficiency economy leded people to be self-reliant. It created network in the community. Accordingly, the community became peaceful and long life developing by means of integration. Therefore, there were groups of tourist guides, tea producers and local wisdom in the community.

It was found that all sample groups were much developed than in the past. According to the average index, the young people's learning development raised at 61%, which was 33% higher than the adults, and 17% higher than the elderly. Comparing between the young people and the adults, the young people had a higher level in sufficiency economy based learning development of 28% and higher than the elder of 44%, respectively. This showed that the learning development of the young people was higher than that of the adults and the elderly.